

ФАКТОРНА СТРУКТУРА КООРДИНАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ-ВОЛЕЙБОЛІСТІВ

Роман БОЙЧУК¹, Василь КОВЦУН²

¹Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ, Україна,

²Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів, Україна,
e-mail: roman_boychuk@mail.ru

Вступ. Досягнення високих спортивних результатів у волейболі в умовах дедалі більшої конкуренції потребує постійного техніко-тактичного вдосконалення. Розвиток координаційних здібностей давно вважають одним із перспективних напрямів, що дає можливість суттєво підвищити ефективність техніко-тактичних дій в ігрових видах спорту (В. Й. Лях, 2006; А. І. Клименко, 2010; К. К. Марков, 2013).

Для підвищення ефективності управління процесом розвитку координаційних здібностей спортсменів автори (Ж. Л. Козіна, 2007; А. С. Голенко, І. Ю. Михута, Л. І. Кузьміна, 2010) рекомендують використовувати факторний аналіз. Факторний аналіз дає змогу виокремити провідні фактори в структурі координаційної підготовки студентів-волейболістів, що значною мірою впливають на формування техніко-тактичної майстерності й ефективність змагальної діяльності. Ураховуючи зазначене, питання підвищення ефективності процесу координаційної підготовки студентів-волейболістів є актуальним і своєчасним.

Мета – визначити факторну структуру координаційної підготовки студентів-волейболістів.

Методи та організація дослідження: аналіз та узагальнення наукової та методичної літератури, педагогічне тестування, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. З метою оптимізації тренувального процесу спортсменів у віковому аспекті доцільно визначити структуру їхньої підготовки загалом і координаційних здібностей зокрема (Є. Садовський, 2003; В. Й. Лях, З. Вітковський, 2010). У структурі координаційної підготовки студентів-волейболістів віком 17–18 років було виокремлено чотири фактори, внесок яких у загальну дисперсію вибірки становив 77,8%. Перший фактор інтерпретований як здатність до просторової орієнтації та перебудови рухів (27,8%). У другому факторі (23,1%) системоутворювальними виявилися показники здатностей до узгодження рухів та швидкої реакції. Третій фактор інтерпретований як здатність до ритму та перебудови рухів (14,6%). Четвертий фактор (12,3%) – здатність до диференціації параметрів рухів.

Висновки. Проведений факторний аналіз підтвердив важливість у волейболі здатностей до перебудови та узгодженості рухів, орієнтування в просторі, кінестетичних диференційованих й швидкої реакції. Удосконалення зазначених здатностей сприятиме оптимізації тренувального процесу студентів-волейболістів та підвищенню ефективності змагальної діяльності.

Ключові слова: координація, волейбол, факторна структура, студенти.